

G2

DUUR

BMS001005332
S2479
Grijze Literatuur

KABELTELEVISIE IN DE BIJLMERMEER

Enquête over de eerste uitzendingen.

drs. F.A. Duursma
S. Souer-Wegenwijs
Doctoraal werkgroep kabeltelevisie

Vakgroep Massacommunicatie aan de Universiteit van Amsterdam
Instituut voor Perswetenschap aan de Universiteit van Amsterdam

Maart 1976

82479 725
011

VOORWOORD

G2
G2b

Dit rapport is het resultaat van een enquête, die gedurende het studiejaar 1973/1974 in de Bijlmermeer werd verricht door een werkgroep van doktoraal studenten aan het Seminarium voor de Leer der Communicatiemiddelen (onder de structuur van de Wet Universitaire Bestuurshervorming de Vakgroep Massacommunicatie genoemd) aan de Universiteit van Amsterdam.

De enquête had een leerdoel, studenten zèlf een enquête laten verrichten en uitwerken, en een inhoudelijk doel, n.l. globaal gezegd, wat kan de kabeltelevisie voor functie(s) hebben in de Bijlmermeer?

De werkgroep bestond voornamelijk uit studenten in de politico-logie en de vrije studierichting massacommunicatie.

Aan het einde van het studiejaar, nadat een gedeelte van de enquête uitgewerkt was, werd de verdere uitwerking voltooid door mevrouw S. Souer-Wegenwijs onder leiding van mevrouw drs. F.A. Duursma, wetenschappelijk medewerkster aan het Seminarium. De werkgroep in zijn geheel stond onder leiding van mevrouw Klaver, wetenschappelijk hoofdmedewerkster aan het Seminarium.

Het Ministerie van C.R.M. verleende een subsidie aan de werkgroep, waarvoor wij hier gaarne onze erkentelijkheid uitspreken.

Het is vaak zo, dat enquêtes een wat langere verwerkingstijd vergen, vooral als er diepgaandere analyses uitgevoerd worden. Het is verheugend, dat blijkens later verkregen gegevens de resultaten uit onze enquête die in dit rapport neergelegd zijn, nog steeds duidelijk geldigheid bezitten.

Wij hopen dan ook een bijdrage geleverd te hebben aan het geheel van onderzoekingen, die de waarde en mogelijkheden van lokale televisie moeten gaan vaststellen.

Amsterdam, maart 1976

De werkgroep kabeltelevisie,

K. Achterberg	P. Luyten
K. Bais	A. Pols
J. Dirkx	B. Roskamp
T. van Doormaal	K. Rouhorst
F. Duursma	S. Souer-Wegenwijs
F. Klaver	H. van Velzen
D. de Liefde	G. v.d. Wal

Boekmanstichting-Bibliotheek
Herengracht 415 - 1017 BP Amsterdam
Tel.: 243736/243737/243738/243739

INHOUDSOPGAVE .

	blz.
I. . Verantwoording	2
II. Probleemstelling en hypothesen	5
III. Operationalisaties en coderingen	10
IV. Hypothesen	13
V. De steekproef	15
VI. Resultaten	17
VII. Exploraties en interpretaties	25
VIII. Konklusie :	30
IX. Literatuurlijst	32
X. Bijlagen: clusteranalyse	34
clusterscores	35
enquête deel A en B	36
brief aan de bewoners	

VERANTWOORDING

De werkgroep 'kabeltelevisie' kwam in haar huidige samenstelling voor het eerst bijeen in september 1973. In het daaraan voorafgaande halfjaar was door enkele leden een verkennend onderzoek uitgevoerd rondom het verschijnsel van de kabeltelevisie. Aan de hand van tijdschriftartikelen, rapporten, binnen- en buitenlandse literatuur, en ook enkele interviews waarvan in de werkgroep verslag werd gedaan, hadden wij een beeld gekregen van de zeer omvangrijke problematiek die aan de kabeltelevisie inherent is. Deze problematiek heeft zoveel facetten dat het moeilijk bleek daarin een weg te vinden tot bestudering van het onderwerp, die enerzijds recht zou doen aan althans de belangrijkste aspecten, en die anderzijds in overeenstemming was met de in de werkgroep aanwezige mankracht en belangstelling. Om hierover meer helderheid te krijgen werd daarom eerst een inventarisatie gemaakt van de problemen op dit gebied; deze resulteerde in een lijst van deelaspekten van de problematiek. Aan de hand van deze lijst viel al spoedig vast te stellen welke aspecten zich minder goed leenden voor grondige bestudering in de werkgroep, en welke daarentegen vooral de aandacht van de werkgroep hadden. De zuiver-technische en de financiële problematiek van de kabeltelevisie bijvoorbeeld waren, bij gebrek aan voldoende deskundige begeleiding, gedoemd op de wachtlijst gezet te worden. De zeggenschap over de kabel daarentegen, de vragen van beheer en programmering, de invloed van de overheid, de verhouding tot het geldende media-patroon in Nederland, de mogelijkheden van toegang tot de kabel van nieuwe groeperingen, en dergelijke vragen bleken veel meer geschikt voor onderzoek en discussie.

Nadat een deel van de werkgroep zich in het eerste halfjaar van 1973 vooral met verschijnselen als machtsconcentratie, commerciële invloeden en lokale programmering door nieuwe groeperingen had beziggehouden, kwam steeds sterker de behoefte naar voren aan een discussie over aard en doelstellingen van de kabeltelevisie.

De kabeltelevisie is een nieuwe verschijnsel temidden van de traditionele media en als zodanig heeft zij aanleiding gegeven tot een vloedgolf van speculaties, enthousiasme, scepsis en verwachtingen, tot uiting komend in een stroom van publikaties, kongressen, vergaderingen en initiatieven. Om echter haar plaats temidden van de andere media te rechtvaardigen, is het noodzakelijk nuchter te bekijken wat kabeltelevisie eigenlijk is en wat je er mee kunt en wilt doen. Gaat het bij de kabel om een technische uitvinding die er nu eenmaal is, maar die niet noodzakelijkerwijs hoeft te worden gebruikt, of gaat het om een instrument waarmee een werkelijk bestaande behoefte kan worden bevredigd?

Gaat het, in andere termen, om een "providentiaal medium om de mensen eindelijk de kans te geven tot ontdekking en expressie van zichzelf" (Peter Wilson) of om een nieuw "gadget", een stuk speelgoed dat kostbaar maar begerenswaardig is en dat zich als zodanig uitstekend leent voor het maken van grote winsten door degenen die het fabriceren en op de markt brengen en van degenen die het "ding" voeden met programma's?

De werkgroep bleek (men zou bijna zeggen: uiteraard) meer geporteerd voor de benadering van Peter Wilson en besloot tot het uitvoeren van een onderzoek dat deze doelstelling aan de praktijk zou toetsen, en wel op een proefterrain dat daartoe bij uitstek geschikt leek: de Bijlmermeer. De Bijlmer ligt niet alleen niet ver van Amsterdam, het is ook een wijk met een zeer bijzondere woonstructuur en samenstelling van de bevolking, die ogenschijnlijk maar één ding gemeen heeft: dat zij allen er wonen in een gloednieuwe omgeving, waar velen hun vorm nog moeten vinden. De Bijlmer is bovendien een stuk Amsterdam waar, door de aanwezigheid van een centraal antenne systeem, de mogelijkheid om lokale programma's via de kabel "uit te sturen" al direkt bestond en werd gebruikt (soms zelfs zonder enige officiële vergunning).

Een groep Bijlmermeerbewoners die een eerste uitsturing deed in het najaar van 1971, werd de voorbode van de Stichting Communicatie Z.O. Lob, die na haar oprichting op 18 februari 1972, van tijd tot tijd uitsturingen verzorgde en die het begrip "samenlevingsopbouw" als doelstelling van de kabeltelevisie in haar vaandel geschreven had. Hier lag voor de werkgroep een aanknopingspunt voor het onderzoek waartoe was besloten. Na enige discussie over de inhoud van het begrip "samenlevingsopbouw" werd echter vastgesteld dat dit begrip erg moeilijk te omschrijven was en dat voor een ruimere doelstelling moest worden gekozen, die zou kunnen worden geformuleerd in de vraag: "gaat er van kabeltelevisie een aktiverende werking op de bewoners uit?" Als het kijken naar de lokale kabeltelevisie de bewoners namelijk niet zou inspireren tot een louter konsumptief kijkgedrag maar tot een werkelijke participatie op politiek, cultureel en sociaal terrein, tot het zoeken naar meer contacten, tot gesprekken en het uitwisselen van ervaringen met andere Bijlmerbewoners, dan zou kunnen worden gekonkludeerd dat de kabeltelevisie aan een behoefte voldoet die anders niet -of in mindere mate- zou kunnen worden bevredigd.

Nadat een vragenlijst was opgesteld, werd de enquête in de Bijlmermeer uitgevoerd op zondag 30 december 1973. Alle leden van de werkgroep namen er aan deel. De enquête was gericht op een uitsturing die de vorige zondag, 23 december 1973, had plaatsgevonden. Het was bijna de laatste autoloze zondag in Nederland, zodat kon worden verwacht dat veel mensen thuis waren gebleven en in de gelegenheid waren geweest de uitsturing te zien. Helaas bleek, dat ook veel mensen in verband met de feestdagen waren vertrokken.

Het onderzoek kreeg daardoor niet de representativiteit die wij ons wensten. Toch leverde het gegevens op die niet alleen wetenswaardig, maar ook voor de toekomst van betekenis kunnen zijn.

Van de opzet, de uitvoering en de resultaten van de enquête wordt in dit rapport verslag gedaan. Het kwam mede tot stand door een subsidie van het Ministerie van CRM, dat hiervoor een studie-opdracht gaf aan de werkgroep. Veel is er intussen veranderd, vooral in de Bijlmer. Wij hopen daarom, dat dit eerste onderzoek een aanzet kan vormen tot een uitgebreider en meer gedetailleerd onderzoek op het gebied van kabeltelevisie in het algemeen en als communicatiebevorderend instrument in het bijzonder.

Dr. F. Klaver,
Voorzitter werkgroep
kabeltelevisie.

I. PROBLEEMSTELLING EN HYPOTHESEN.

In een geheel nieuwe woonwijk, of deze nu groot of klein is, zullen mensen komen wonen die elkaar nog niet kennen en zich daardoor mogelijkwijs alleen of eenzaam voelen. Teneinde elkaar te leren kennen zal men activiteiten moeten ontwikkelen om met een ander in contact te komen en dit contact, voor beide deelnemers hieraan, inhoud te geven. Bij het ontwikkelen van dergelijke activiteiten, zal na enige tijd een netwerk van sociale relaties ontstaan (Cartwright & Zander, 1968)^x, waardoor de mensen die een onderdeel van zo'n netwerk zijn, voelen dat zij deel uitmaken van hun omgeving. Dit gevoel van 'erbij horen' kan een beter functioneren van de mens mogelijk maken en zal zijn algemeen welbevinden kunnen vergroten in verhouding tot een buitengeslotene, of iemand die zich buitengesloten of eenzaam voelt.

Initiatieven die ontplooid worden om dergelijke contacten op gang te brengen en te bevorderen, zoals dit onder meer in het opbouwwerk gebeurt, worden in het algemeen gewaardeerd en daarom vaak vanwege de overheid gestimuleerd en gesubsidieerd.

Uit de hoek van onder andere het opbouwwerk in de Zuid-Costlob van Amsterdam (Bijlmermeer, Diemen, Duivendrecht en Driemond) kwamen deze initiatieven ten behoeve van de samenlevingsopbouw van de grond met name gericht op de Bijlmermeer, een jonge nieuwbouwwijk in Amsterdam met zo'n 28.000 inwoners (zomer '74), waarvan de eerste bewoners eind 1968 in het A-deel hun sleutels in ontvangst namen.

De bevolkingsstructuur van de Bijlmer vertoont kwa leeftijdsverdeling een grote gelijkenis met die van andere nieuwe steden (bv. Lelystad en Dronten): een oververtegenwoordiging van de 25-35-jarigen en weinig bejaarden. Daarbij komen in de Bijlmermeer nog buitenlanders, (ex)-rijksgenoten en vrijgezellen. De verhuisdraft is groot: 25% van de bevolking verhuist per jaar, hetgeen de stabiliteit van de buurtrelaties niet ten goede komt. Men wijt de behoefte om uit de Bijlmer weg te gaan vaak aan negatieve ervaringen die de bewoners in de wijk opdoen, maar het lijkt zeek goed mogelijk, dat de algemene voorkeur voor een andere woonvorm dan de flat mede hieraan schuldig is. Steeds meer gezinnen, vooral die met kinderen, geven er de voorkeur aan in een eensgezinswoning te wonen.

De lokale nieuwsvoorziening is geregeld door het huis-aan-huisblad 'De Nieuwe Bijlmer' dat behalve de gebruikelijke hoeveelheid advertenties enkele pagina's buurtnieuws brengt.

^xCartwright, D. & Zander, A., Group Dynamics, p. 47, Harper Int. 1968, citaat Merton R.K. Social Theory and social structure (Rev. ed.), Glencoe Ill. Free Press, 1957.

De ruimtelijke ordening in de Bijlmermeer werd enerzijds op privacy gericht waardoor het mogelijk is in sterke afzondering te leven, anderzijds zijn er summiere voorzieningen geschapen (gemeenschappelijke ruimten) die de ontwikkeling van sociale kontakten in principe mogelijk maakt. De ontwikkeling van een netwerk van sociale relaties komt in zo'n situatie moeizaam van de grond en vaak alleen bij de meest actieve en extraverte mensen.

De Stichting 'de Lob' (het opbouworgaan in de Bijlmer) ging ervan uit, dat de vele samenlevingsproblemen die de Bijlmermeer kent, met name het gebrek aan kommunikatie, de schijnbaar geringe betrokkenheid bij de omgeving en de gevoelens van eenzaamheid, slechts ten dele met konventionele middelen op te lossen zijn. De kabeltelevisie zou hierbij een instrument kunnen zijn om de processen van samenlevingsopbouw te stimuleren en aktiveren, en tevens de mogelijkheid bieden kontakten te leggen tussen kijkerspubliek en kommuni-
kator.

Het is vrij moeilijk een algemeen aanvaarde definitie van samenlevingsopbouw te geven, daar er verschillende meningen op dit terrein hieromtrent heersen. Wel is duidelijk, dat het doel van samenlevingsopbouw onder andere kan zijn: proberen mensen tot activiteiten te laten komen. Trekken we deze doelstelling door naar de kabeltelevisie, dan komen we op onze centrale vraagstelling: "Kunnen we met behulp van kabeltelevisie de doeleinden van de samenlevingsopbouw geheel of gedeeltelijk realiseren?" Ofwel: "Kunnen we met behulp van kabeltelevisie mensen tot activiteiten aanzetten?"

Onder activiteiten kunnen we onder meer verstaan:

- politieke akties, zoals bijvoorbeeld een huuraktie of een aktie tegen een bestemmingsplan
- sociale akties, zoals een aktie voor het opvangen van schoolgaande kinderen van werkende moeders
- het leggen van kontakten tussen bewoners, die niet direkt tot geïnstitutionaliseerde instellingen hoeven te leiden (klub b.v.), maar wel als initiële kontakten te beschouwen zijn, die tot vastere relaties zouden kunnen uitgroeien.

De kabeltelevisie zou dan instrument kunnen zijn om mensen sociaal en politiek te aktiveren door bewustmaking van de problemen die zich in de direkte omgeving afspelen, kontaktversterkend werken en informatie over onderwerpen van plaatselijk belang naar voren kunnen brengen. Daar de kabeltelevisie-exploitatie in de Bijlmermeer zó opgezet is, dat de buurtbewoners kunnen participeren, daar men op de kabeltelevisie lokaal nieuws brengt dat in direkte relatie staat met de bewoners, hun leefomgeving en hun belangen, hetgeen aanleiding zou kunnen zijn tot het voeren van diskussies en akties, komen we tot de volgende hoofdhypothese:

"In kabeltelevisie zit de mogelijkheid de kommunikatie met betrekking tot de samenlevingsopbouw te bevorderen" (hypothese 1).

Deze hypothese is nogal algemeen gesteld en valt uiteen in een aantal sub-hypothesen:-Kabeltelevisie is een middel om mensen sociaal te aktiveren(2a)

-Kabeltelevisie heeft de mogelijkheid lokale informatie over te brengen (hypothese 2b)

-Kabeltelevisie is een instrument om de kommunikatie tussen de Bijlmerbewoners te bevorderen (hypothese 2c)

Het is begrijpelijk, dat, wil men behoefte hebben aan een lokale omroep, men geïnteresseerd dient te zijn in zijn omgeving. Daarnaast zal men door de ontwikkeling van sociale kontakten in de buurt meer geïnteresseerd raken in zijn omgeving. We komen hierdoor op hypothese 3: Als de intensiteit en de frekwentie van de sociale kontakten in de buurt groot is, zal de interesse in het buurtleven dit ook zijn.

Als ondersteuning van de hoofdhypothese kan hypothese 4 beschouwd worden, die als basis dezelfde gedachtengang heeft als hypothese 3, in welke gedachtengang het oordeel over de kabeltelevisie via "interesse in de buurt" aan de intensiteit en frekwentie van de sociale kontakten wordt gekoppeld. Mensen met veel mediagebruik zullen in het algemeen een zekere mate van interesse in de wereld om zich heen hebben, immers de media konfronteren hen in mindere of meerdere mate met de buitenwereld. Deze interesse valt waarschijnlijk door te trekken tot op lokaal niveau: zij zullen waarschijnlijk interesse in hun buurt hebben en dus positief staan tegenover kabeltelevisie (hypothese 5).

Weet men reeds van een onderwerp iets af, dan zal men sneller geïnteresseerd zijn in zaken die iets met dit onderwerp te maken hebben. De Amsterdammers kennen de Bijlmer en zullen daarom meer interesse in de buurt hebben, m.n. de Amsterdammers uit de oudere stadswijken, die veelal gewend zijn aan een dicht netwerk van sociale relaties in hun buurt. Zo komen wij op hypothese 6 die luidt: Amsterdammers uit de oude wijken zullen meer interesse in het buurtleven vertonen dan importbewoners.

Zoals reeds gezegd zal men sneller interesse hebben voor een situatie of objekt dat reeds bekend is. Komt men deze situatie of objekt echter zeer regelmatig tegen, dan treedt er een soort verzadiging op en verflauwt de interesse. Na enige tijd in de Bijlmer gewoond te hebben zal de nieuwigheid eraf zijn. Men richt zich dan waarschijnlijk op de vaste, eventueel verworven relaties, waardoor de interesse in de Bijlmer zal afnemen. Hypothese 7 luidt danook: Naarmate men langer in de Bijlmer woont neemt de interesse in het buurtleven af.

Bekendheid met een situatie of objekt heeft dus vaak interesse hiervoor tot gevolg (het omgekeerde is ook vaak waar overigens). Bestaat deze interesse, dan zal de ontvankelijkheid voor informatie met betrekking tot de situatie of objekt vergroot worden. Deze ontvankelijkheid kan de verwerking van informatie vergemakkelijken en eventueel tot activiteiten aanleiding geven. We stellen nu, dat naarmate de interesse in de Bijlmer groter is, de overdracht van informatie en daaropvolgend de aktivering van de mensen gemakkelijker zal zijn. (hypothese 8).

Naarmate men meer opleiding heeft zal men in het algemeen meer kennis bezitten dan iemand die minder opleiding genoten heeft. Uitgaande van de relatie kennis-interesse, zou iemand met meer opleiding dan meer algemene interesses hebben dan iemand met minder opleiding. Wij gingen ervan uit, dat we deze opvatting kunnen toespitsen op de interesse in de buurt (hypothese 9). Deze interesse zal kunnen resulteren in ~~fre~~kwentere kontakten in de buurt (hypothese 21).

Daar het in het algemeen de vrouw is, die het meeste thuis en in de omgeving van het huis verkeert, zal zij het meest met deze omgeving te maken hebben, er bekend zijn en zodoende meer interesse in de buurt hebben dan mannen (hypothese 10). We zouden, uitgaande van deze opvatting, een dergelijke tendenssterker bij gehuwde dan bij ongehuwde vrouwen aantreffen, uitgaande van het traditionele man-vrouw-leefpatroon, dat overigens in de Bijlmer reeds veelvuldig doorbroken wordt (hypothese 11). In deze gedachtengang past ook de indeling van samenwonende en ongehuwde vrouwen in één categorie.

Indien men een positieve attitude tegenover een bepaald objekt heeft, zal deze houding kunnen resulteren in een aktie tegenover dit objekt. (Homans, G.C., The Human Group, 1965, p. 100 e.v.). Uitgaande hiervan komen we op hypothese 12: Een positief oordeel over kabeltelevisie leidt tot de neiging zich aktief bezig te houden met kabeltelevisie.

Als het zo is, dat men door middel van kabeltelevisie het isolement van de mensen zou kunnen doorbreken, dan zullen degenen die zich eenzaam voelen sneller positief staan tegenover kabeltelevisie (hypothese 13). Dit geldt ook, doch in mindere mate, voor mensen met weinig sociale kontakten (hypothese 15).

Vanwege de **kwa**inhoud en vorm (participatiemogelijkheid, programmering, direkt herkenbare personen, objekten en situaties) totaal andere karakter van de kabeltelevisie in de Bijlmer ten opzichte van andere media, lijkt het niet waarschijnlijk dat de waardering voor kabeltelevisie samenhangt met een frekwent gebruik van de andere media (hypothese 14). Wel zou een

frekwent televisiegebruik tot gevolg kunnen hebben, dat men weinig andere interessen of hobbies ontwikkelt en eerder geneigd is, uit gewoonte, ook naar de kabeltelevisie te kijken (hypothese 24).

Hypothese 16 luidt: Leden van een Bijlmer-vereniging hebben een positiever oordeel over kabeltelevisie dan niet-leden. Kabeltelevisie propageert namelijk direkt of indirekte betrokkenheid op de buurt en het meedoen aan allerlei activiteiten en clubs. De programma's van de kabeltelevisie sluiten voor een groot deel aan bij de interessen van de klubleden.

Hypothese 17 vloeit voort uit de opvatting, dat mensen met veel sociale kontakten in de leefomgeving vaak zullen ondervinden, dat deze kontakten een positieve uitwerking op het participeren in deze omgeving kunnen hebben. Men wordt door anderen opmerkzaam gemaakt op, of meegesleept in, een aantal zaken van lokaal en/of persoonlijk belang. De kabeltelevisie kan dezelfde funktie vervullen. Mensen met veel sociale kontakten zullen danook sneller denken, dat lokale televisie aktiverend werkt.

Uitgaande van het menselijk eigenbelang lijkt het logisch, dat men voor dát programma zal willen betalen, dat men zelf leuk vindt; hypothese 18 luidt danook: Heeft men positieve verwachtingen ten aanzien van kabeltelevisie, dan zal men dit medium ook wel (evt. financieel) willen steunen.

We zijn ervan uitgegaan, dat kontakten met buurtbewoners onder meer veelvuldig via de kinderen tot stand kan komen. Daarom nemen we aan, dat als men geen kinderen heeft (en dus meestal met minder personen een flat bewoont) de kansen op sociale kontakten verminderen. Indien de flat bewoond zou worden door meerdere volwassenen, lijkt de mogelijkheid tot het leggen van kontakten vergroot in verhouding tot alleenstaanden (hypothese 19).

Hypothese 20 luidt: Mensen die bereid zijn om zelf mee te werken aan programma's voor de kabeltv. denken eerder dat deze geschikt is om mensen te aktiveren dan degenen die niet bereid zijn erop mee te werken. Iemand die zelf denkt, dat kabeltelevisie in staat zal zijn hem te aktiveren, zal geneigd zijn, zijn eigen ideeën hieromtrent op anderen te projekteren en menen, dat anderen ook door de kabeltelevisie geaktiveerd zullen worden. Mensen met een hoog media-gebruik, zullen onder meer veel interesse hebben in televisie, ook voor nieuwe, experimentele soorten televisie, daar dit direkt aansluit aan het bestaande interessepatroon. Door deze interesse zal men eerder over kabeltelevisie spreken dan mensen die hierin niet geïnteresseerd zijn. Deze rederering geldt voor hypothese 22 en kan doorgetrokken worden naar hypothese 23: Bij meer televisiegebruik, zal men eerder geneigd zijn naar LOB-programma's te kijken.

I. OPERATIONALISATIES EN CODERINGEN.

Vraag 0 hebben we gesteld ten behoeve van het vaststellen van de gezinsgrootte.

De sociale kontakten met de Bijlmerbewoners worden gemeten met de vragen 2, 3, 4 en 5, waarbij de vragen 2 en 4 op de frekwentie en vraag 5 op de intensiteit van de sociale kontakten gericht zijn. Als men laag scoort impliceert dit, dat de frekwentie c.q. de intensiteit laag is, m.a.w. dat men weinig sociale kontakten in de Bijlmermeer heeft, een hoge score geeft aan dat men intensief en frequent sociale kontakten heeft met mede-Bijlmermeesters. Televisiegebruik wordt gemeten door vraag 6: een lage score geeft aan, dat men weinig kijkt, een hoge score dat men veel kijkt.

Dagbladgebruik wordt geoperationaliseerd door middel van vraag 36. Er wordt hierbij niet gedifferentieerd naar de verschillende kranten.

De tijdschriften worden door vraag 37 bestreken, waarbij gekeken werd wat voor soort tijdschrift men las, categorieën hierbij waren: opinieblad, dames-, heren-, klub-, familie- of vakblad, of een combinatie van deze.

Radiogebruik wordt door vraag 38 gemeten, waarbij evenals bij het televisiegebruik het aantal uren als criterium genomen wordt; een lage score impliceert dat men weinig luistert, een hoge score dat men veel luistert.

Tenslotte leesgedrag met betrekking tot boeken wordt door vraag 39 gemeten, waarbij hier een lage score een hoog gebruik aangeeft en omgekeerd.

De waardering voor de LOB-uitzendingen met betrekking tot de vorm, inhoud en het belang ervan wordt gemeten door de vragen 7, 8, 9, 10 en 11. Dit waren kwalitatieve open vragen, die ex-poste gerubriceerd zijn.

De motivatie tot kijken naar de LOB-uitzending wordt voor degenen die gekeken hebben door vraag 12 gemeten, voor de niet-kijkers door vraag 13.

De aktiverende werking van de uitzending wordt o.a. gemeten door vraag 18. Bij vraag 15 en 18 wordt tevens gevraagd met wie men over de uitzending gesproken heeft. Dit teneinde na te gaan welke kontakten tussen de Bijlmerbewoners door de kabeltelevisie ontstaan of versterkt worden.

Vraag 19, 20 en 21 meten de konkrete aktivering met betrekking tot de participatie aan de kabeltelevisie: het zelf mee willen doen.

De ware interesse voor kabeltelevisie wordt gemeten d.m.v. vraag 17. Deze wordt gekombineerd met vraag 16 gesteld, omdat we eerst vast wilden leggen naar welke programma's de belangstelling gaat.

De woonsatisfaktie wordt gemeten met behulp van een rating-scale die men zelf in moest vullen (vragen 22 t/m 32). Het betreft hier niet woonsatisfaktie in traditionele zin (nl. hoe bevult het huis en de omgeving, maar de bevrediging van het wonen in de Bijlmer als gemeenschap).

Van de vragen 22 t/m 32 wezen vraag 24 en 31 in een andere richting dan de rest van de vragen en werden danook tegengesteld gekodeerd. Deze vragen waren expres tegengesteld geformuleerd om response-set tegen te gaan.

Het "involvement" in het Bijlmer-gebeuren is gemeten door de vragen 33, 34, 35 en 40. Indien men op al deze vragen positief antwoordt krijgt men een hoge score, hetgeen impliceert, dat men sterk bij het Bijlmer-gebeuren betrokken is, een lage score geeft in dit geval een geringe interesse aan in het wel en wee van de Bijlmer.

De vragen 41 t/m 46 betreffen sociografische variabelen, hetgeen ook geldt voor vraag 47 en 48.

Deel II van de enquête gaat uitsluitend in op de inhoudelijke kant van de LOB-uitzending. Alle programmapunten worden er uitgelicht door middel van open-end vragen, die meestal kwalitatief waren en erop gericht een beeld te krijgen omtrent de indruk die het programma op de kijkers gemaakt heeft, dit laatste vooral t.b.v. de programmamakers.

De intensiteit van de sociale kontakten (vraag 5) werd gekombineerd (index 2), daar deze vraag 10 antwoordmogelijkheden had. De vraag luidt: "Waar praat U meestal met Uw flatbewoners en burens. Het meest intensieve en nabije contact krijgt de hoogste score (eigen woning, bij de ander thuis = 4, in de binnenstraat = 3, in de kollektieve ruimte = 2, elders = 1, nooit = 0).

De frequentie van de sociale kontakten worden aangegeven door vraag 2 en vraag 4. De scores van deze vragen werden opgeteld. Dit resulteerde in index 3.

De interesse in het buurtleven wordt vastgelegd in index 4, die gekonstrueerd wordt uit de vragen 33, 34, 35 en 40. Vraag 33 is als volgt gekodeerd: geen lid van een vereniging = 0, lid van 1 vereniging = 1, lid van 2 verenigingen = 2 etc. Bij de andere vragen werd nee = 0 en ja = 1.

Het oordeel en waardering voor de kabeltelevisie (eveneens interesse in de kabeltelevisie, doch alleen door kijkers naar het LOB-programma beantwoord) wordt geoperationaliseerd door een sommatie van de vragen 8 a en b, 9, 10 en 11 samen te voegen tot index 5 (alleen voor L.O.B.kijkers). We zijn hierbij uitgegaan van de dichotomie ja/nee. Bij beantwoording van alle vragen met ja, krijgt men de hoogste score.

Mediagebruik wordt geoperationaliseerd door samenvoeging van de vragen 6, 36, 37, 38 en 39 (wordt index 6). Vraag 6 is gedichotomiseerd: nee - 5 uur = 0, meer dan 5 uur = 1. Tijdschriftengebruik (vraag 37): nee = 0, ja = 1. Vraag 39, boeken: leest nooit of zelden = 0, regelmatig, heel vaak = 1.

Vraag 21 wordt als volgt geherkodeerd: 0 = nee, weet niet en 1= ja, misschien. Burgerlijke staat en sexe worden samengesteld tot index 7 (vraag 41 en 44), waarbij we de volgende categorieën krijgen: alleenstaande man (2), gehuwde man (3), samenwonende man (4), alleenstaande vrouw (5), gehuwde vrouw (6) en samenwonende vrouw (7).

Sociale kontakten wordt samengesteld uit de vragen 27, 28, 29, 30 en 31 en gekombineerd tot index 8. De scoring op de vragen 28 en 31 wordt omgekeerd, omdat deze vragen, in tegenstelling tot de andere vragen positief gericht zijn. Scoort men hoog op index 8, dan zal men veel sociale kontakten hebben.

In de bijlage treft U de enquête-vragen aan.

HYPOTHESEN.

1. Kabeltelevisie is een middel om kommunikatie m.b.t. de samenlevingsopbouw te bevorderen.
2. Kabeltelevisie is a. een middel om mensen sociaal te activeren.
b. een mogelijkheid om informatie over te brengen
c. een instrument om de kommunikatie tussen de mensen te bevorderen.
3. Als de intensiteit en de frekwentie van de sociale kontakten groot zijn, zal de interesse in het buurtleven dat ook zijn.
4. Als de interesse in het buurtleven groot is, zal het oordeel over kabeltelevisie positiever zijn, dan wanneer de interesse gering is.
5. Er is een positief verband tussen het "gebruik" van andere media en interesse in de buurt
6. Amsterdammers uit de oude wijken zullen een grotere interesse in het buurtleven vertonen dan import.
7. Naarmate men langer in de Bijlmermeer woont, neemt de interesse in het buurtleven af.
8. Naarmate de interesse in het buurtleven groter is, is de overdracht van informatie en activering eenvoudiger.
9. Er is een positief verband tussen opleidingsniveau en mate van interesse in de buurt.
10. Vrouwen hebben meer interesse in het buurtleven dan mannen.
11. Gehuwde vrouwen hebben meer interesse in het buurtleven dan ongehuwde vrouwen.
12. Een positief oordeel over kabeltelevisie leidt tot de neiging om zich actief met kabeltelevisie te bemoeien.
13. Er is een positief verband tussen gevoelens van eenzaamheid en een positief oordeel over kabeltelevisie.
14. De mate waarin andere massamedia worden gebruikt, heeft geen invloed op de waardering voor kabeltelevisie.
15. Mensen met veel sociale kontakten in de Bijlmermeer hebben minder behoefte aan kabeltelevisie dan mensen met weinig sociale kontakten.
16. Leden van een Bijlmer-vereniging hebben een positiever oordeel over kabeltelevisie dan niet-leden.
17. Er is een positief verband tussen het hebben van sociale kontakten en het neigen tot de mening, dat lokale televisie aktiverend kan werken.
18. De bereidheid om kabeltelevisie financieel te steunen is afhankelijk van de positieve verwachtingen ten aanzien van kabeltelevisie.

19. Naarmate er minder personen in een flat wonen, zal het leggen van sociale kontakten als moeizamer ervaren worden.
20. Mensen die bereid zijn om zelf mee te werken aan programma's voor de kabeltelevisie, denken eerder dat lokale televisie geschikt is om mensen te activeren, dan mensen die niet bereid zijn aan programma's mee te werken.
21. Naarmate de opleiding hoger is, zijn de kontakten in de Bijlmermeer frekwenter.
22. Naarmate het gebruik van andere media hoger is, is men eerder geneigd met andere mensen over kabeltelevisie te spreken.
23. Naarmate de televisiekonsumptie hoger is, is men eerder geneigd naar de kabeltelevisie te kijken.

DE STEEKPROEF.

De populatie van ons onderzoek bestond uit mensen die in deel A van de Bijlmermeer wonen. Dit was noodzakelijk, daar de rest van de Bijlmer de uitsturing van 23 december niet kon ontvangen.

Deel A bestaat uit ruim duizend woningen, verdeeld over acht flatgebouwen: Hofgeest I en II, Hoogoord I en II, Haag en Veld I en II en Hogevecht I en II.

Besloten werd een gestratificeerde steekproef te trekken, met als strata de acht verschillende flatgebouwen. Per flatgebouw werden vervolgens dertig huisnummers getrokken op willekeurige wijze. Dit aantal van dertig werd gekozen om in ieder geval een totale response van ongeveer honderd te kunnen bereiken; om redenen waarop hieronder nog nader wordt ingegaan, was een ruime non-response te verwachten.

De bewoners van de getrokken huisnummers kregen in de week tussen de uitsturing en het onderzoek een brief, waarin het onderzoek werd aangekondigd en waarin om medewerking werd verzocht (zie bijlage).

De enquêteurs (-trices), allen leden van de werkgroep, kregen de opdracht de eerste, derde, vijfde, zevende huisnummers van hun lijst af te gaan. Mochten er mensen niet thuis zijn en was de lijst afgewerkt, dan moesten de tweede, vierde, zesde enz. huisnummers genomen worden.

De non-response was tamelijk hoog om de volgende redenen:

- Men is in het algemeen in de Bijlmer niet vaak thuis. Dit is bij de volkstelling ook gebleken
- Er is na zondag 30 december geen herhaald bezoek geweest, omdat o.i. de herinnering aan de uitsturing te veel weggezakt zou zijn.
- Er zijn van tevoren geen afspraken gemaakt teneinde het spreken over de uitsturing niet te bevorderen, daar dit spreken een variabele in het onderzoek was.

Een geluk bij ongeluk was evenwel de autoloze zondag, die de non-response waarschijnlijk lager heeft doen zijn, dan op andere zondagen het geval zou zijn geweest.

Door de niet-geringe non-response zijn de uitkomsten minder generaliseerbaar en misschien ook niet representatief, hoewel daar optimaal naar gestreefd is.

Indien één persoon op een huisnummer bleek te wonen, werd uiteraard deze persoon geïnterviewed. Woonde er een (echt-) paar, dan moest de ondervrager de ene keer de man en de andere keer de vrouw ondervragen.

Woonden er twee mannen of twee vrouwen, dan werd degene ondervraagd die de deur opendeed.

Mocht de hoofdbewoner niet thuis zijn, dan luidde de opdracht een aanwezige boven de 18 jaar te ondervragen.

Samengevat komen we op de volgende ervaringen van de enquêteurs:

TABEL I

NON-RESPONSE	
niet thuis	70
weigeringen	25
geen mogelijkheid tot aanbellen	2
wel thuis, deed niet open	<u>2</u>
totaal	99

Reden voor weigeringen waren voornamelijk dat men gewoon "geen tijd" opgaf of dat men niet wilde. Verder kwam nog voor, dat men geen interesse had, de brief niet gelezen, weinig te zeggen had of ziek was.

Een respondent had geen tijd voor het interview, maar stuurde het vragenformulier ingevuld op.

Gezien de resultaten, lijkt het erop, dat men in dergelijke woongemeenschappen als de Bijlmer, met een hoge afwezigheidsgraad, beter een schriftelijke enquête kan houden, waarbij de mensen die niet invullen nog eens persoonlijk bezocht kunnen worden.

RESULTATEN.

Bij de meeste resultaten zal geen tabel gegeven worden, vanwege de grootte van deze tabellen en het feit, dat de meeste resultaten sterk niet-signifikaant zijn. Daar waar de tabellen illustratief c.q. belangrijk zijn, worden ze bijgevoegd. Wel worden p-waarden aangegeven.

De vraag: "Denkt U dat lokale (of kabel)-televisie geschikt is om mensen te activeren?" (vraag 21) werd zodanig beantwoord, dat het percentage dat met "ja" antwoordde beduidend groter was, dan het percentage dat hierop nee zei.

TABEL II

KABELTELEVISIE IS GESCHIKT OM MENSEN TE AKTIVE EN (vraag 21)						
	nee	ja	misschien	overige	weet niet	totaal
%	10%	60%	15%	11%	4%	100%
abs.	9	58	15	11	4	97

TABEL III

WIL WEL OF NIET MEEDOEN MET MAKEN VAN PROGRAMMA VOOR KABELTV (vr.19)				
	nee	ja	overige	totaal
%	40%	48,5%	11%	99,5%
abs.	39	47	11	97

Het grootste deel van de ondervraagden denkt dat kabeltelevisie een geschikt middel is om mensen te activeren.

Om te zien, wat voor soort programma's de mensen die zelf actief met de kabeltelevisie mee willen doen graag zien, wordt vraag 16 met vraag 19 gekruist. Doordat iedere proefpersoon meerdere keuzemogelijkheden heeft, krijgen we de volgende verdeleng.

TABEL IV

AANTAL GENOEMDE PROGRAMMA'S	
1 programma genoemd	88 x
2 programma's genoemd	59 x
3 programma's genoemd	23 x
4 programma's genoemd	5 x
totaal genoemd	175 x

Het blijkt, dat de mensen die politiek en sociaal aktiverende programma's als voorkeur opgaven meestal meerdere keuzen maakten. De geenquêteerden die niet aan de kabeltelevisie willen meewerken, zeggen vaker dat ze geen behoefte hebben aan een bepaald soort programma of hierover geen idee hebben, terwijl de mensen die wel aktief willen meewerken vaker opgeven, dat zij graag informatieve en sociaal aktiverende programma's op de kabeltelevisie willen zien. Degenen die niet aktief willen meewerken aan de kabeltelevisie geven als preferentie (als ze iets opgeven) de kulturele programma's en drama.

We moeten beseffen, dat dit de richting is waarin de antwoorden gaan, waarbij de verschillen niet-signifikant zijn.

Degenen die aangeven, dat kabeltelevisie geen aktiverende werking zal hebben, zijn ook degenen die geen behoefte hebben aan, of geen mening hebben over de inhoud van de programma's voor de lokale televisie. Zij die wel denken dat er een aktiverende werking van uitgaat leggen de nadruk op hun behoefte aan informatieve - en amusements-programma's.

De aktiverende werking op sociaal of politiek gebied komt niet significant naar voren. Tabel V geeft aantal malen dat programma genoemd is op.

TABEL V

SOORT PROGRAMMA IN RELATIE TOT AKTIVERENDE WERKING VAN KABELTELEVISIE					
SOORT PROGRAMMA	wel aktiverende werking		geen aktiverende werking		
informatie	38	39%	24	30%	
kultuur	4	4%	7	9%	
drama	0	-	4	5%	
amusement	14	14%	13	16%	
sport	4	4%	6	7%	
jeugdprogramma's	3	3%	2	2%	
pol. aktiverende progr.	14	14%	8	10%	
soc. aktiverende progr.	20	20%	11	13%	
alle programma's	2	2%	1	1%	
geen behoefte/weet niet	2	2%	7	9%	
totaal	101	100%	83	103%	

$$\chi^2 = 13.01; df = 9; p > .10.$$

"Kabeltelevisie is een instrument om de kommunikatie tussen mensen te bevorderen (hypothese 2c)!"

Om deze hypothese te toetsen werd vraag 18 (heeft U afgelopen week nog met iemand over dit programma gesproken) met vraag 15 (spreekt U wel eens met anderen over lokale of kabeltelevisie?) gekruist.

TABEL VI

vraag 18			
	nee	ja	totaal
vraag 15: nee	54	15	69
ja	10	14	24
totaal	64	29	93

$$\chi^2 = 9.47; df = 1; p = .002; Kendall \tau = .35 (p = .00).$$

Uit bovenstaande tabel blijkt, dat beide vragen ongeveer hetzelfde meten, maar dat er significant meer mensen niet kijken, dan wel kijken.

TABEL VII

vraag 18			
	nee	ja	totaal
vraag 7: wel gekeken	7	7	14
niet gekeken	57	22	79
totaal	64	29	93

$$\chi^2 = 2.36; df = 1; p = .12.$$

We kunnen uit bovenstaande tabellen opmaken, dat ongeveer een kwart van de ondervraagden over lokale televisie spreekt en over de programma's. Het blijkt (vraag 18a), dat als men over lokale televisie spreekt, men dit met familie, flatbewoners, Bijlmerbewoners, kennissen en burens doet. Zou kabeltelevisie sterk kommunikatievevorderend werken, dan zou dit voornamelijk binnen de gemeenschap moeten blijken en zou de nadruk van de kommunikatieve moeten liggen bij de Bijlmerbewoners, burens en flatbewoners. Dit komt in 50% van de gevallen voor (11 van de 22). De aantallen zijn te gering om tot verantwoorde gevolgtrekking te komen.

Ten aanzien van tabel VII kunnen we stellen dat er een tendens te zien is, die wijst in de richting van: "Juist de niet-kijkers praten in verhouding meer over de kabeltelevisie dan degenen die wel gekeken hebben.

In het geheel genomen lijkt er een geringe kommunikatievevorderende werking van de kabeltelevisie in de Bijlmermeer uit te gaan, maar niet in een zodanig sterke mate, dat deze werking significant aantoonbaar is. Het zou hierbij beter zijn, indien nagegaan was in hoeverre en in welke mate men over kabeltelevisie sprak vóór en na de invoering ervan.

Hypothese 2, deel a en b kunnen niet aangenomen worden, hoewel er vage aanwijzingen bestaan die in de richting van bovengenoemde hypothese gaan.

Ten aanzien van deel b van hypothese 2 was de vraag B uit deel II van de enquête gesteld "Zijn er dingen in de uitzending geweest waar U iets aan heeft gehad? Het blijkt, dat slechts één van de 14 geënquêteerden die gekeken hadden vond, dat hij/zij niets aan het programma had gehad, 6 vonden dat ze via de kabel nuttige informatie en/of informatie van belang hadden ontvangen, 7 vonden dat ze er weinig nieuws van hadden gekregen.

Vraag B werd gekruist met vraag 11a "(Waarom) Vindt U kabeltelevisie voor Uzelf van belang?"

Er was geen significant verschil te konstateren tussen degenen die vonden dat zij wel iets aan de uitzending gehad hadden en degenen die dit niet vonden. In het totaal van de enquête kunnen we stellen dat ongeveer 5% informatie ontvangen heeft waar zij iets aan hadden, of waarvan zij vonden dat zij er iets aan hadden.

We kunnen in het totaal genomen geen uitspraak doen over hypothese 2 en hem dus ook niet aannemen.

De hoofdhypothese (hypothese 1) wordt dus ook niet ondersteund.

We zullen nu kijken hoe het met de andere hypothesen gesteld is en in hoeverre deze de hoofdhypothese steunen.

Als de intensiteit en de frekwentie van de sociale kontakten groot is, zal de interesse in het buurtleven ook groot zijn. (hypothese 3). Teneinde deze hypothese te toetsen werd index 4 gekruist met index 2 ($p \leq .08$).

Van de 78 cellen waar deze kruistabel uit bestaat, zijn er echter 50 leeg. Trichotomiseren we beide variabelen, dan krijgen we een kruistabel die kompakter is en vinden we geen significante verschillen tussen de variabelen ($\chi^2 = 32,13$; $df = 30$; $p \leq .35$). Wij kunnen dus geen uitspraak over hypothese 3 doen.

Bij hypothese 4 zijn we ervan uitgegaan, dat het oordeel over kabeltelevisie gelijk loopt met het oordeel over de programma's. Uit de gegevens met betrekking tot vraag 18 en 15 (zie tabel VI) blijkt immers, dat als de onder-vraagden het hebben over kabeltelevisie, zij meestal spreken over de inhoud van de programma's.

Toetsing van hypothese 4: $\chi^2 = 51,78$; $df = 25$, $p \leq .001$. De hypothese wordt bevestigd, d.w.z. Indien de interesse in het buurtleven groot is, is het oordeel over kabeltelevisie positief.

Hypothese 5: Gebruik van andere media en interesse in de Bijlmermeer. Bij toetsing op een kruistabel verkregen uit index 4 en index 6, blijkt deze hypothese niet-signifikant op .05-niveau, maar gaat wel sterk in de richting. ($\chi^2 = 29,28$; $df = 20$; $p \leq .08$). Er blijkt geen samenhang te bestaan tussen beide variabelen (Kendall's tau = .02). Het bijna significante verschil werd gevonden, doordat mensen met veel mediagebruik toch weinig interesse hebben in de Bijlmermeer.

De nulhypothese van hypothese 6 (Amsterdammers uit de oude wijken zullen meer interesse hebben in de Bijlmermeer, dan mensen van buiten Amsterdam) kon niet verworpen worden ($p = .34$). We kunnen hier dus verder niets over zeggen.

Dit geldt ook voor hypothese 7: Naarmate men langer in de Bijlmermeer woont neemt het interesse in het buurtleven af.

Hypothese 8a: Naarmate men in de Bijlmermeer meer interesse heeft, is men aktiever op kabeltelevisie gericht. Bij de vorming van een kruistabel uit index 4 en index 12, werd een significant verschil gevonden ($p \leq .04$), de hypothese kan dus aangenomen worden.

Daar interesse in de Bijlmer geoperationaliseerd was als onder meer het lezen over de Bijlmer, is het aannemelijk, dat de mensen hun informatie over de Bijlmer via de "Nieuwe Bijlmer" en via pamfletten krijgen, waardoor zij mee willen doen aan de activiteiten die in de Bijlmer plaatshebben.

Hypothese 8b: Naarmate de interesse in de buurt groter is, is de overdracht van informatie eenvoudiger. Ter toetsing werd index 4 met vraag B gekruisd. De nul-hypothese is niet significant ($p \leq .14$) maar gaat wel in de verwachte richting. Daar we veel lege cellen in de kruistabel hebben, leek het beter om de variabelen te dichotomiseren, waarna wel een significant verband ontstond ($p \leq .01$). In dit geval kan de hypothese dan als bevestigd beschouwd worden.

Hypothese 9: Er is een positief verband tussen opleidingsniveau en interesse in de Bijlmermeer (vraag 46 gekruisd met index 4). Van dit verband blijkt niets.

Hypothese 10: Vrouwen hebben meer interesse in het buurtleven dan mannen. De nulhypothese kan niet verworpen worden ($X^2 = .00$).

Hypothese 11: Gehuwde vrouwen hebben meer interesse in het buurtleven dan alleenstaande of samenwonende vrouwen. $X^2 = 3.85$; $p \leq .05$.

Hypothese 11 kan aangenomen worden.

Zullen gehuwde vrouwen nu ook positiever staan tegenover kabeltelevisie en sneller geneigd zijn mee te doen aan programma's van dit medium? Bij toetsing ($p \leq .30$) blijkt, dat we hierover geen uitspraak kunnen doen.

We hebben dus geen aanwijzing gevonden, dat de gehuwde vrouw sneller geneigd is mee te doen met de kabeltelevisie in verhouding tot alleenstaande of samenwonende vrouwen. Met betrekking tot deze variabele werd ook geen significant verschil gevonden tussen mannen en vrouwen.

Daarnaast werd tevens geen significant verschil gevonden tussen gehuwde vrouwen enerzijds en alleenstaande of samenwonende vrouwen anderzijds t.a.v. de vraag of kabeltelevisie geschikt is om mensen te aktiveren.. Ook tussen mannen en vrouwen werd geen verschil m.b.t. deze variabele gekonstateerd.

Hypothese 12: Een positief oordeel over kabeltelevisie leidt tot de neiging zich actief met kabeltelevisie te bemoeien.

Het blijkt dat meer dan 80% van de ondervraagden de Bijlmeruitsturing niet gezien heeft en dat van deze mensen de ene helft wél en de andere helft niet zelf met de kabeltelevisieprogramma's en -organisatie mee wil doen. De aantallen zijn te klein om er verantwoorde conclusies uit te kunnen trekken. Het lijkt er overigens wel op, dat het mee willen doen afhankelijk is van de waardering voor de inhoud van de uitgezonden programma's.

Hypothese 13: Het grootste deel van de ondervraagden heeft de uitzending niet gezien, waardoor er in de kruistabel van variabele 58 (ik voel mij vaak eenzaam) met index 5 (waardering voor de kabeltelevisie) bijzonder veel lege cellen ontstaan.

Van de ondervraagden die de uitzending wel gezien hebben (n=15) en een score op vraag 58 hadden verkregen, bleek niemand zich vaak eenzaam te voelen, terwijl dit bij 15% van de mensen die niet naar de uitzending gekeken hadden wel voorkwam. ($p \leq .10$)!!!

Hypothese 14: De mate waarin andere massamedia worden gebruikt heeft geen invloed op de waardering voor kabeltelevisie. Deze met chi-kwadraat toets getoetste hypothese bleek niet significant. We kunnen er danook geen uitspraak over doen.

Hypothese 15: Mensen met veel sociale contacten in de Bijlmer hebben minder behoefte aan kabeltelevisie, dan mensen met weinig sociale contacten. Kruistabel over index 8 en variabele 48 plus 50, blijkt bij toetsing niet significant ($p \leq .21$). Geen uitspraak dus over hypothese 15.

Hypothese 16; Leden van een Bijlmervereniging hebben meer interesse in kabeltelevisie dan niet-leden (index 5 met vraag 33 gekruist). In dit geval moeten we ons richten op degenen die gekeken hebben naar de uitsturing van de kabeltelevisie. Er blijkt dan bij toetsing van de nulhypothese geen significant verschil te zijn ($p \leq .20$).

Hypothese 17: Er is een positief verband tussen het hebben van sociale contacten en het hebben van de mening, dat kabeltelevisie aktiverend kan werken. H_0 is niet significant ($p \leq .24$). Over deze hypothese doen we danook geen uitspraak.

Hypothese 18: Men wil in het algemeen wel betalen voor programma's waar men op gesteld is.

Het blijkt, dat in het totaal 23% van de ondervraagden niet bereid is een financiële bijdrage te geven voor de kabeltelevisie. Opvallend is, dat 44% bereid is voor jeugdprogramma's een kleine vergoeding te geven. Het gros van deze mensen willen, als ze het zelf voor het zeggen hadden, het liefst informatie op het scherm.

Aangetekend kan worden, dat de bereidheid tot betalen beslist niet alleen gelegen is in de voorkeur voor datgene waarvoor men betaalt: 12% is namelijk bereid voor informatie te betalen, maar heeft zelf bij voorkeur amusementsprogramma's op het scherm.

Opmerkelijk is, dat 15% van de respondenten voor sociale activiteiten op het scherm wil betalen, maar tevens politieke activiteiten uitgezonden wens te zien. Dit geldt ook voor het betalen voor politieke activiteitenprogramma's, waarbij men tevens (veelal naast informatie en jeugdprogramma's) sociale activiteiten in het programma zou willen hebben.

Hypothese 19: Naarmate er minder personen in een woning wonen, zal het leggen van sociale kontakten als moeizamer ervaren worden. De nulhypothese kan niet significant verworpen worden ($p \hat{=} .40$). We kunnen over deze hypothese dus geen uitspraak doen.

Hypothese 20: Mensen die bereid zijn om zelf mee te werken aan kabeltelevisie denken eerder dat lokale televisie geschikt is om mensen te aktiveren. De nulhypothese kan niet significant verworpen worden ($p \hat{=} .18$). Opmerkelijk ishet, dat er wel mensen zijn die mee willen doen en toch denken dat kabeltelevisie niet geschikt is om mensen te aktiveren. Deze vraag is kennelijk niet zo "projekatief" geweest.

Hypothese 21: Naarmate men meer opleiding heeft genoten, zijn de kontakten met andere Bijlmer- of flatbewoners frekwenter. De nulhypothese kan niet-signifikant verworpen worden ($p = .81$). Er is niets te bespeuren van een tendens die in de richting van de hypohtese wijst.

Hypothese 22: Naarmate het mediasoortengebruik hoger is, is men eerder geneigd met anderen over kabeltelevisie te spreken. De nulhypothese kan niet significant verworpen worden ($p \hat{=} .70$). We kunnen geen uitspraak doen. Medingebruik is hier geoperationaliseerd als het al dan niet gebruiken van televisie, radio, boeken e.d.. De mate waarin men hiervan gebruik maakt is niet gemeten, omdat dit een veel uitgebreider media-onderzoek zou vergen. We hebben wel een signifikante samenhang kunnen konstateren tussen totaal mediagebruik en spreken over kabeltelevisie (Kendall's tau = .17; $p \hat{=} .01$) Naarmate men dus meer over kabeltelevisie spreekt, gebruikt men meer soorten media.

Hypothese 23a: Naarmate de televisiekonsumptie hoger is, is men eerder geneigd naar de LOB-programma's te kijken. Hier zijn geen significante verschillen geconstateerd ($p = .73$), zodat we geen uitspraak kunnen doen.

Hypothese 23 b: Naarmate men meer televisie kijkt, is de waardering voor kabeltelevisie hoger. $X^2 = 2.15$; $p = .15$. Het verschil is niet-signifikaant, maar gaat wel in de richting van de hypothese.

Hypothese 23c: Het al dan niet lezen van dagblagen hangt samen met de waardering voor de LOB-uitzending. De significantie met X^2 -toets blijkt de waarde $p = .08$ te geven. De relatie ligt dus in de richting van de verwachting. Signifikaant is de relatie echter niet. In dit geval treedt er een sterke verstoring op, omdat iedereen bijna een dagblad leest en deze variabele dus nauwelijks discrimineert.

Hypothese 23d: Ten aanzien van de mensen die tijdschriften lezen en hun waardering voor kabeltelevisie, blijken er door uitsplitsing in de verdeling zoveel lege cellen te ontstaan, dat het onmogelijk is er nog zinvolle conclusies uit te trekken.

Hypothese 23e: Ditzelfde geldt voor de samenhang-waardering voor kabeltelevisie en voor de samenhang tussen boeken lezen en waardering voor kabeltelevisie ($p = .30$).

EXPLORATIES EN INTERPRETATIES.

In hoeverre is er verschil in waardering voor kabeltelevisie (index 5) in relatie tot andere variabelen?

Er werden geen significante verschillen geconstateerd bij deze variabele en 'lidmaatschap van verenigingen', bij 'z0lf mee willen doen met de kabeltelevisie' en bij 'eenzaamheidsgevoelens'.

Het blijkt dat niemand van alle geënquêteerden die naar de kabeltelevisie gekeken hadden (n= 17) zich vaak eenzaam voelde. De waardering van deze mensen voor de uitzending varieerde, maar gaf geen significante verschillen te zien.

Sociale kontakten.

De kabeltelevisie in de Bijlmermeer was opgezet om sociale kontakten te initiëren en te versterken. Mensen met behoefte aan sociale kontakten zullen volgens deze opvatting ook behoefte hebben aan kabeltelevisie, Daarbij ligt het voor de hand, dat behoefte aan sociale kontakten voor gezinsleden geringer zal zijn dan voor alleenstaanden: zij hebben immers reeds sociale kontakten binnen het gezin!

Van de ondervraagden zegt 28% genoeg te hebben aan de mensen in zijn of haar gezin, 50% van de ondervraagden heeft dit niet. Onderstaande tabel geeft de gezinssamenstelling weer.

TABEL VIII

GEZINSSAMENSTELLING IN DE STEEKPROEF		
Alleenstaande	22%	N = 97
Wonend met één ander	44%	
Wonend met meerdere personen	34%	

In twee beroepsgroepen (lagere employé's en kleine zelfstandigen) gaf iedereen op niet genoeg aan de mensen in zijn gezin te hebben, terwijl er geen significant verschil was in gezinsgrootte van deze categorie t.o.v. de andere beroepsgroepen.

Arbeiders, hogere employé's en studenten gaan relatief liever bij anderen op bezoek, dan gepensioneerden, lagere en middelbare employé's, die liever thuisblijven.

Merkwaardig is, dat de lagere employé's opgeven niet genoeg aan de mensen in hun gezin te hebben en toch niet vaker bij anderen op bezoek willen. Misschien geven zij er de voorkeur aan bezoek thuis te ontvangen?

Er is geen significant verschil te vinden t.a.v. gezinsgrootte en graag bij anderen op bezoek gaan.

Uit deze misschien enigszins verward aandoende gegevens mogen wij o.i. konkluderen, dat de kabeltelevisie zich met name zou kunnen richten op de groep lagere employé's en kleine zelfstandigen en niet per definitie op de alleenstaanden.

Informatie.

In hoeverre was men geïnformeerd over de te houden uitsturing op zondag 23 december?

Ongeveer 70% van de respondenten wist dat er een uitsturing was en hiervan heeft ongeveer een vijfde deel gekeken. Opmerkelijk was, dat van de 18 personen die gekeken hadden er vijf waren die opgaven vooraf niet van de uitzending te hebben gehoord. Waarschijnlijk is deze vraag (14) meer inhoudelijk en dus verkeerd opgevat.

Motivatie tot kijken.

Er was een significant verschil ($p \leq .05$) tussen mensen die voor de uitzending van het programma gehoord hadden en de reden waarom men keek. Opvallend was, dat degenen die ervan gehoord hadden als kijkredenen voornamelijk nieuwsgierigheid opgaven en niemand behoefte aan informatie, terwijl degenen die niet wisten dat het programma er zou zijn nieuwsgierigheid én informatie-behoefte opgaven als kijkredenen.

Het lijkt erop, dat de informatie vooraf een grote groep bereikt heeft en de belangstelling bij deze mensen gewekt, waarbij heel duidelijk verwachtingen zijn ontstaan.

Het is daarom belangrijk van tevoren veel bekendheid te geven aan de programma's via de andere media.

Kommunikatieverhoging.

Er is een significant verschil ($p = .06$) tussen de mensen die vóór de uitzending van het programma gehoord hebben en die er na de uitzending over gesproken hebben en degenen die dit niet gedaan hebben.

Er blijkt een grote categorie te zijn, meer dan de helft van de geënquêteerden, die wel van de uitzending hoorden, maar er de week na de uitzending niet over sprak. Het lijkt erop, dat de kabeltelevisie niet, of altans niet in de Bijlmer een onderlinge communicatiebevorderende werking heeft.

Betrokkenheid bij de Bijlmermeer.

Bekeken werd de mate van betrokkenheid bij het "Bijlmermeergebeuren" in relatie tot het mediagebruik. Geen significante verschillen waren er te constateren tussen mensen die veel en weinig mediagebruik hadden en interesse in de Bijlmer.

Mediagebruik.

De kijktijdverdeling ziet er uit als een normaalverdeling, met een relatief groter aantal kijkers, die meer dan twintig uur per week kijken (dit zijn mensen die bijna altijd de televisie aan hebben).

Radiogebruik geeft een verrassend beeld: er zijn evenveel mensen die weinig luisteren als mensen die veel luisteren.

Driekwart van de respondenten leest regelmatig tot vaak en slechts 4% leest nooit boeken.

Opvallend is het tijdschriftgebruik: bijna de helft van de ondervraagden leest een opinietijdschrift, 16% leest niet regelmatig tijdschriften, 17% leest een familieblad en slechts 9% leest een damesblad.

Bijna iedereen las een dagblad.

Eenzaamheidsgevoelens.

De vragen 22 t/m 32 over de eenzaamheidsgevoelens waren erop gericht te zien in hoeverre men zich eenzaam voelde in de Bijlmermeer en in welke mate dit het geval was. We gingen er namelijk van uit, dat eenzaamheidsgevoelens veelvuldig zouden voorkomen omdat hierover volgens insiders in de Bijlmer nogal eens gesproken werd. Daarbij verwachtten we, dat mensen die zich eenzaam voelen vaker behoefte hebben aan communicatie dus ook positieverstaan tegenover kabeltelevisie dan mensen die zich niet eenzaam voelen.

Teneinde een eenzaamheidstotaalscore te konstrueren werd een correlatiematrix opgesteld van de vragen 22 t/m 32 met elkaar gecorreleerd. Deze matrix geeft een aantal verbanden aan, die echter niet zo gemakkelijk te interpreteren zijn. Teneinde meer inzichtelijke relaties te vinden werd een clusteranalyse uitgevoerd^X. Bij deze analyse wordt steeds dát paar variabelen bijeengezocht dat het hoogst met elkaar correleert en daarvan wordt de intercorrelatie berekend, waarna weer bekeken wordt welke variabele met dit cluster de hoogste correlatie geeft, of er wordt gezocht naar een hogere correlatie tussen een andere variabelenpaar. Dit gaat door, tot alle variabelen in een cluster opgenomen zijn.

In ons geval komen we dan tot onderstaand resultaat uitgaande van een significantie van .01 (bij $n = 97$ en $r = .25$).

X Marimax Hiërarchische Clusteranalyse, according to Elshout, on correlation-matrix, versie mei 1974, zie PB 14a van het T.C. aan de Universiteit van Amsterdam.

Cluster I vraag 22, 32, 30(negatief), 25 en 24.

Cluster II vraag 28 en 31

Cluster III vraag 27 en 29

Vraag 23 en 26 vallen uit. (Voor cijfers, zie clusteranalyse in bijlage).

Degenen die op cluster I hoog scoren zijn kennelijk die mensen die graag wat meer contacten in het algemeen en ook in de buurt willen hebben, maar daar niet zo goed in slagen.

Degenen die op cluster III hoog scoren zijn die mensen die zich in de Bijlmer eenzaam voelen en degenen die op cluster II hoog scoren zijn degenen die wel een leuke kennissenkring hebben en ook gemakkelijk vrienden en kennissen in de Bijlmermeer kunnen krijgen.

De scores op de vragen werden gewogen en opgeteld, zodat elke respondent op elk cluster een score krijgt, die voor cluster I varieert van 0 tot 130, en voor de clusters II en III van 0 tot 10.

Bij cluster I ging dit als volgt: de vragen werden gewogen, afhankelijk van hun correlatie met andere vragen, zodat de vragen die het hoogst met elkaar correleerden de hoogste wegingsfactor kregen, deze droegen namelijk het meeste bij het cluster bij. Vermenigvuldigd werden dus:

- vraag 22 en 32 met de factor 7
- vraag 30 met factor 5
- vraag 25 met factor 4
- vraag 24 met factor 3

De scores van cluster I verschilden dus van 0 tot 130 en werden terwille van de overzichtelijkheid in tien klassen van gelijke grootte ingedeeld, zodat de uiteindelijke scores liepen van 0 - 9.

Bij cluster II en III werden de scores gesommeerd.

Ter controle werd een correlatie uitgevoerd op de nieuwgevormde scores per proefpersoon

TABEL IX

CORRELATIES TUSSEN DE CLUSTERS EENZAAMHEIDSSCHAAL

Cluster II	$r = .26$ ($p = .004$)	
Cluster III	$r = -.29$ ($p = .002$)	$r = -.08$ ($p = .22$)
	Cluster I	Cluster II

Cluster III correleert negatief met cluster I en II, weliswaar met de laatste niet-signifikant. Dit klopt met onze oorspronkelijke uitkomsten (zie clusteranalyse), zodat we mogen aannemen, dat de bewerkingen die we op het materiaal uitgevoerd hebben (nieuwe scoringen) geen ernstige afwijkingen in de resultaten te weeg gebracht hebben.

Cluster I en cluster II correleren nu sterk met elkaar, hetgeen niet zo sterk uit de oorspronkelijke clusteranalyse kwam, maar gezien de vragen wel te verwachten was; de mensen die zich namelijk eenzaam voelen en eigenlijk niemand hebben waarmee ze vertrouwelijk kunnen praten, zullen graag meer kennissen hebben en niet gemakkelijk contact met anderen krijgen. We mogen aannemen, dat de weging van de scores, met name voor wat betreft de vragen 22 en 32, een versterking van cluster I heeft opgeleverd.

De clusters zullen we beschouwen als variabelen die de mate van eenzaamheid meten. Daar we ervan uitgingen dat de kabeltelevisie een instrument is om mensen uit hun sociale isolement te halen, hebben we deze variabelen gekruist met de variabelen "zelf meedoen (vraag 19) en "is kabeltelevisie geschikt om mensen te activeren?" (vraag 21). Als belangrijkste resultaat blijkt het, dat er een significant verschil bestaat tussen mensen die wel en niet mee willen doen met de kabeltelevisie en het hebben van behoefte aan meer sociale contacten ($\chi^2 = 22.32$, $df = 9$; $p = .008$), d.w.z. mensen die graag meer vrienden of kennissen in de Bijlmer zouden hebben, vaker opgeven zelf met kabeltelevisie mee te willen doen, dan mensen die minder behoefte aan sociale contacten hebben.

Cluster II en III geven t.a.v. vraag 19 geen verschillen te zien.

Ook bij kruising met vraag 21 geeft cluster I een significant verschil ($p = .05$) te zien; mensen die graag meer kennissen in de Bijlmer hebben denken ook, dat kabeltelevisie geschikt is om mensen te activeren.

Cluster II en III geven ten aanzien van vraag 21 eveneens geen significante verschillen te zien.

Wat betreft de eenzaamheidsgevoelens en het kabelkijkgedrag, zien we dat er geen significant verschil optreedt bij kruising van cluster III met vraag 7 (heeft U naar het programma van de L.O.B. gekeken?). Ook met cluster I waren er geen significante verschillen te constateren. Cluster II gaf gekombineerd met vraag 7 een p-waarde van .11 te zien.

Het is opvallend dat niemand van de mensen die naar de L.O.B.-uitzending gekeken hadden op gaf zich eenzaam te voelen.

Gekruist met index 4 (interesse in de Bijlmer) geven geen van de drie clusters een significant verschil te zien.

I. KONKLUSIE.

We moeten er de nadruk op leggen, dat als we hier over kabeltelevisie in de Bijlmermeer spreken, we het hebben over het A-deel van de Bijlmer. Vanuit andere studies* krijgen we de indruk dat onze gegevens, die in een relatief grove studie verkregen zijn, zeker in een groter kader relevantie bezitten op het gebied van lokale kommunikatie.

We hebben in deze studie voornamelijk nagegaan of er voor de kabeltelevisie een functie was op het gebied van het opbouwwerk. Verder uitgewerkt kwam het erop neer, dat we wilden weten of er van kabeltelevisie een kommunikatiebevorderende werking benevens een aktiverende werking uitgaat.

In het algemeen menen wij te mogen stellen, dat er zeker belangstelling voor de kabeltelevisie in de Bijlmermeer bestaat. We moeten hierbij niet denken aan belangstelling in de zin van een populaire show uit "Hilversum". De kabeltelevisie zoals die in de Bijlmer opgezet is, heeft een andere doelstelling en ander karakter, zodat deze dus niet met 'gewone' televisie vergeleken kan en mag worden.

Uit de antwoorden ten aanzien van de aktiverende werking en programma-voorkeur blijkt, dat veel Bijlmerbewoners achtergrondinformatie over de Bijlmer op hun kabeltelevisiebuis wensen en verwachten, informatie, die zij kennelijk niet via de traditionele media kunnen verkrijgen. Zij willen voor deze informatie in beperkte mate ook wel een financiële bijdrage leveren, zelfs als hun voorkeur op andere soorten programma's gericht is. Een groot deel (50%) wil wel met de programma's meewerken. Bij deze mensen bestaat een voorkeur voor informatieve en sociaal aktiverende programma's, zodat we, bij grotere participatie van de bevolking een ontwikkeling in de programmering in die richting mogen verwachten.

Voor de kommunikatiebevorderende werking is wel een aanwijzing, maar deze hebben we niet significant kunnen aantonen. Het lijkt erop, dat de kabeltelevisie als 'nieuwttje' in het algemeen kommunikatiebevorderend werkt: 'Men spreekt erover'.

Niet vastgesteld kon worden, dat veel interesse in het buurtleven gepaard gaat met een grote intensiteit en frekwentie van sociale kontakten; daarentegen werd wel vastgesteld, dat deze interesse samengaat met een positief oordeel over kabeltelevisie. Dit laatste gegeven ondersteunt onze hoofdhypothese.

*Interimrapport Onderzoeksproject Lokale Kabelomroep, 1976.

The Development of Cable Television in the United Kingdom, Halloran, J.D., Strasbourg 1975.

Het positieve oordeel over de kabeltelevisie hoeft echter niet rechtstreeks te resulteren in verdieping en vermeerdering van de sociale kontakten. Dit was wel één van onze uitgangspvattingen.

De significante verschillen die bij hypothese 8a en 8b gevonden werden wijzen eveneens in de richting van de konfirmatie van de hoofdhypothese: interesse in de buurt gaat samen met een actieve gerichtheid op de kabeltelevisie. Onze opvatting dat kennis over bepaalde zaken interesse tot gevolg heeft en daardoor de overdracht van informatie eenvoudiger is en vaak tot activiteiten aanleiding zal geven blijkt zeker ondersteund te worden.

Daarom zal ook de gehuwde vrouw, die meer interesse in haar omgeving heeft (vaak vanwege de kinderen, boodschappen, gebondenheid aan huis) dan de ongehuwde werkende vrouw, positiever tegenover kabeltelevisie staan (hyp. 11).

Wij kunnen de hoofdhypothese niet in zijn geheel staande houden. Het is wel duidelijk geworden, dat kabeltelevisie geschikt is om informatie over te brengen en in lichte mate de mensen sociaal te activeren.

Gezien het feit, dat gepensioneerden, lagere- en middelbare employé's liever thuisblijven, in verhouding tot andere beroepsgroepen en een gedeelte van deze groepering hiermee toch niet tevreden is, is het misschien mogelijk (en nodig?) de kabeltelevisieprogramma's meer op deze groeperingen te richten.

In tegenstelling tot de verwachtingen en het algemene beeld dat men van de Bijlmer heeft, blijken er relatief weinig mensen te zijn die opgeven dat ze zich bijzonder eenzaam in de Bijlmer voelen. Degenen die evenwel aangeven dat zij erg eenzaam zijn, geven meestal niet op geïnteresseerd te zijn in de kabeltelevisie. Het is de vraag of de eenzaamheidsproblematiek, die vaak psychisch diep verankerd ligt op deze wijze op te heffen zou zijn.

'Interesse in de buurt c.q. omgeving of streek' lijkt ons een essentiële variabele bij de belangstelling die men voor kabeltelevisie zal hebben. Dit zal eveneens voor andere vormen van lokale communicatie gelden. De operationalisatie van deze variabele is niet eenvoudig m.n. door zijn situationele gebondenheid. Lukt het echter tot een scoring te komen, dan lijkt deze variabele belangrijker dan de verschillende sociografische variabelen m.n. voor wat betreft het kabelkijkgedrag.

Belangrijk resultaat van deze studie is gelegen in het feit, dat respondenten die behoefte aan sociale kontakten hebben, maar zich niet eenzaam voelen, het meedoen aan de kabeltelevisie-uitzendingen zien als middel tot communicatie van henzelf met hun omgeving én tevens als middel tot activering van anderen.

LITERATUURLIJST

Nederland

- Jan Tromp, gekonkel om de kabel (Wetenschappelijke Uitgeverij, A'dam 1974)
- Stichting moderne media, Visie op kabeltelevisie (1973).
- Ton van Doormaal, Kabeltelevisie: een toernooiveld voor fantasten en kapitalisten
- Drs. H. J. P. Jurgens, Regionale omroep. In: Intermediair, 22 maart 1974
idem , Regionale Omroep: experimenteren en evalueren; programma's op de huid van de mensen, of elektronische dorpsomroeper? In: Intermediair, 17 mei 1974.
- Bordewijk, J. L., D. van den Berg, W. Horn e. a., Communicatiestad 1985; elektronische communicatie met huis en bedrijf. 1973
- W. van Dijk, Lokale Omroep en plaatselijke bibliotheken. In: Bibliotheek en samenleving, juli-aug. 1973
- , Lokale Televisie in Nederland. In: Meatball, aug. 1973
- A. Stol, Saboteer de lokale televisie! In: Meatball, aug. 1973
- Drs. H. G. Davids, De ontwikkeling van kabeltelevisie in West-Europa (I)
In: Nieuwsblad voor de Boekhandel, mei 1974
idem , idem. In: N. v. d. Boekhandel, juni 1974
- Dr. J. Hemels, Massacommunicatie, cultuur en commercie, NC Contact, dec. 1973
- Dr. P. Hofstede, diverse artikelen in dag- en weekbladen. Onder meer:
Wijktelevisie is geen massamedium. In: V. N., 29 maart '74
Wijktelevisie: van massacommunicatie naar samenlevingsopbouw. In V. N., 13 augustus 1974.
Kabel-tv zal er wel komen. In: Het Parool, 19 nov. 1974.
- Dr. P. Hofstede en drs. N. G. H. Krans, Ja kabel, nee kabel (1973). Uitg. Deltakabel.
- Kijk op kabel amerikaans; het Whitehead-rapport met commentaren van Mr. A. G. Maris en Mr. Y. Scholten, Den Haag, Deltakabel, 1974.
- Ir. W. A. Mostert en Drs. F. A. J. P. Rondagh, Sterkabelnet = toekomstvast. Uitg. Deltakabel (1973).
- Prof. Mr. Dr. M. Rooij, Lokale (regionale) kabelomroep en de dagbladpers advies van het Bestuur van de Vereniging NDP, (1973)
- Zie verder:- het maandblad Kabelvisie (commercieel)
- documentatie Seminarium (Mevr. Huizinga, Mevr. Klaver)
 - rapporten , zoals Rapport van het Agoracongres 1972
Rapport van de Omroepraad aan de Minister van CRM (1974)
Rapport van de PTT inzake de verspreiding van

omroepprogramma's via de ether en de kabel (1974).

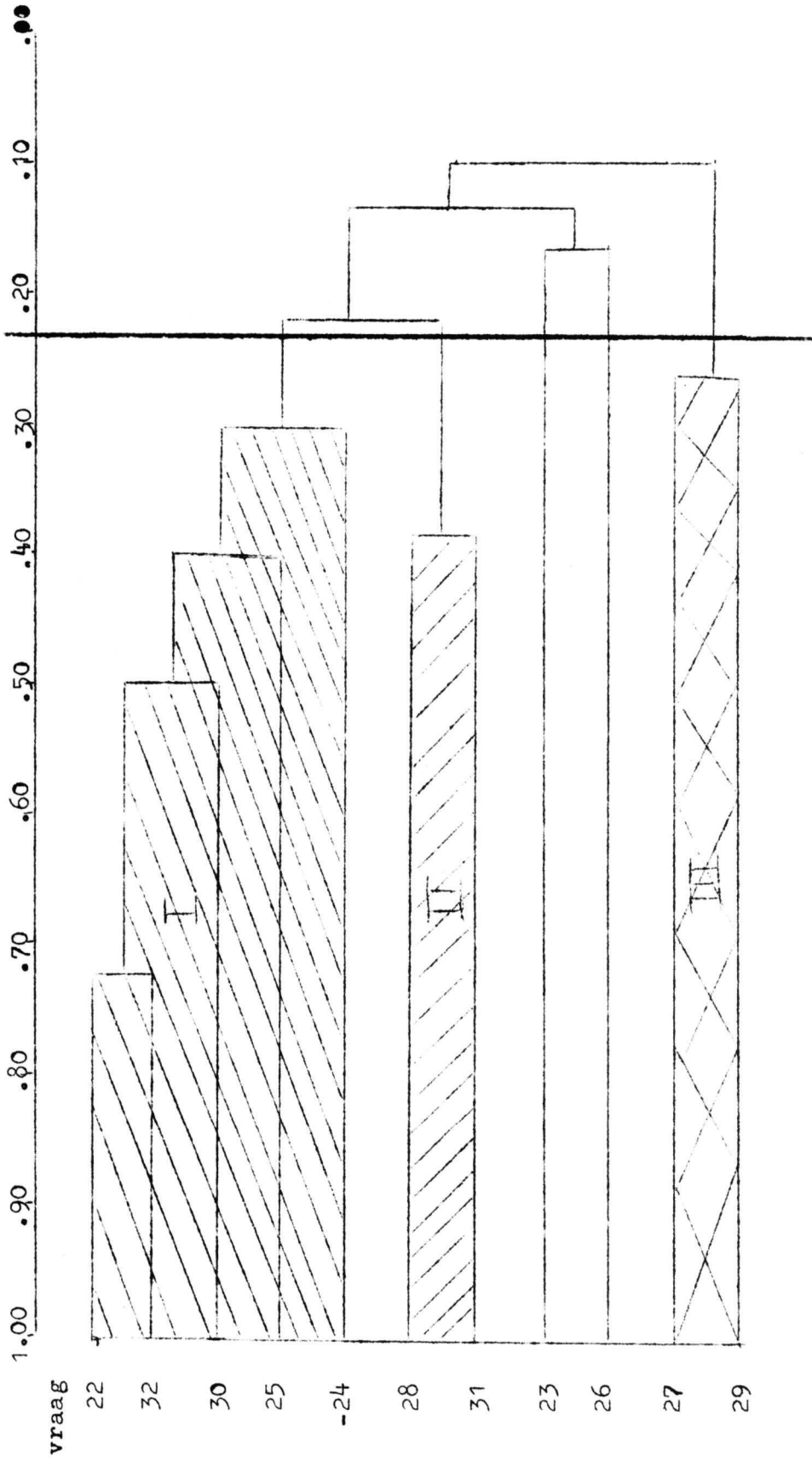
Europa

- E.C.Robbins, Cable television in the United Kingdom. In: EBU Review, jan.1973.
- J. Grist, A new regional policy for broadcasting in England. In: idem.
- L. Ezcurra, Cable television, soon be a reality in Spain. In: idem.
- P. Picard, Premiers contours de la télé-distributions en France. In: T-Télécommunications, jan.1974.
- , Lokaler Hörfunk in Schweden; Aufbau eines dichten Sender-netzes. In: Neue Zürcher Zeitung, no.307, 10/11, 1973, p.51
- , Das Drahtfernsehnetz der Region Zürich. In: Neue Zürcher Zeitung, no. 300, 3/11. 1973
- , Die lokalen Sendungen von Radio DRS Ihre Gegenwart und Zukunft. In: Neue Zürcher Zeitung, no.142, 25/5 1974.
- Dordick and Lyle, Access by local political candidates to cable television a report of an experiment.(1971)

Ver. Staten

- Sloan Commission on cable communication, On the cable; The Television of Abundance (1971)
- Ralph Lee Smith, The wired nation, (1972)
- Mary Alice en Mayer Philipps, CATV, a history of community antenna television (1972)
- John J.Mc.Gowan e.a., Prospects and Policies for CATA.(1971)
- A. Chayes, The impact of satellites on cable communications.(1971)
- Monroe E. Price, Content on cable:the nascent experience.(1970)
- L.Ross, The copyright question in CATV.(1971)
- I. de Sola Pool e.a., Politics in a wired nation.(1971)
- idem , Talking back; citizen feedback and cable technology. (MIT-press, 1973)
- Martin H. Seiden, Cable TV USA (government policy).(1972)
- John H. Pennybacker & Waldo Braden, Broadcasting and the public interest.
- Ch. Tate e.a. ,Cable television en the cities:community control,public access and minority ownership.(1972)

CLUSTERANALYSE OVER DE VRAGEN 22 T/M 32

BIJLAGE

SCOREVERDELING BIJ DE CLUSTERS (NA BEWERKING)

SCORE	CLUSTER I	CLUSTER II	CLUSTER III
0	2	2	6
1	6	2	22
2	9	2	9
3	17	3	8
4	12	14	12
5	20	9	14
6	6	8	6
7	14	3	11
8	7	12	1
9	4	42	8
	<hr/> 97	<hr/> 97	<hr/> 97

0= niet mee eens

9= zeer mee eens

0. Met hoeveel mensen woont U hier?

1. Praat U wel eens met andere Bijlmerbewoners? Ja/Nee

2. Zo ja, hoe vaak

- dagelijks
- 2x per week
- 1x per week
- soms

3. Praat U wel eens met Uw flatbewoners? Ja/Nee

4. Zo ja, hoe vaak

- dagelijks
- 2x per week
- 1x per week
- soms

5. Waar praat U meestal met Uw flatbewoners en burens?

	<u>flatbewoners</u>	<u>burens</u>
- in eigen woning	☐	☐
- bij de andere bewoner thuis	☐	☐
- in de binnenstraat/galerij	☐	☐
- in de collectieve ruimte	☐	☐
- elders	☐	☐

6. Hoe vaak kijkt U gemiddeld naar de tv?

- heel zelden
- tot 5 uren per week
- 5 - 10 uren per week
- 10 - 15 uren per week
- 15 - 20 uren per week
- meer dan 20 uren per week
- nooit

→ ga door
naar vr. 16

7. Heeft U het programma van de Lob gezien afgelopen
zondag?

ja → door naar vraag 8
nee → door naar vraag 13

8. Vindt U het programma in deze vorm

- wenselijk Ja/Nee
- nuttig Ja/Nee
- leuk Ja/Nee
- interessant Ja/Nee
- vervelend Ja/Nee

9. Zoudt U graag meer van dit soort programma's zien?
Motivatie:

Ja/Nee

10. Gelooft U dat het soort programma dat U afgelopen
zondag zag voor Uw medebewoners van belang is?
Hoezo?

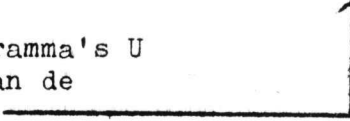
Ja/Nee

16. Als U het voor het zeggen had, wat voor soort programma's zoudt U dan op de lokale tv willen hebben? (meerdere antwoorden mogelijk)

- informatie specificaties
- cultuur
- drama
- amusement
- sport
- jeugdprogramma's
- politiek activerend
(bv. nieuws over huuracties)
- sociaal activerend
(bv. nieuws over clubs)

1e	2e
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

17. Wilt U aangeven voor wat voor soort programma's U bereid zoudt zijn een kleine vergoeding van de kosten te betalen (invullen in 2e hokje)

18. Spreekt U wel eens met anderen over lokale tv of kabeltv? Ja/Nee

Zo ja, met wie?

.....
.....

En in welke zin?

.....
.....

19. Wanneer U in de gelegenheid gesteld zou worden om zèlf mee te doen aan het maken van een programma voor de lokale Bijlmer tv, zoudt U dat dan doen?

Ja/
Nee → naar vr.21

20. Wat zou U dan bijvoorbeeld willen doen?

.....
.....
.....
.....

21. Denkt U dat lokale (of kabel)tv geschikt is om mensen te activeren?

Ja
Nee
Misschien

Wilt U omcirkelen met welke uitspraak U het eens of oneens bent?

	helemaal mee eens	enigs- zins mee eens	niet mee eens, niet mee oneens	niet zo mee eens	helemaal niet mee eens	daar kan ik niets over zeggen
22. Ik zou graag meer vrienden of kennissen hebben	x	x	x	x	x	x
23. Eén keer in de week kontakt met vrienden of kennissen is voor mij voldoende	x	x	x	x	x	x
24. Aan de mensen in mijn gezin heb ik genoeg	x	x	x	x	x	x
25. Ik zou het plezierig vinden om zeer geregeld bij andere mensen op bezoek te gaan	x	x	x	x	x	x
26. Ik vind het fijn om af en toe met iemand een praatje te maken	x	x	x	x	x	x
27. In de Bijlmer heb ik eigenlijk niemand waarmee ik vertrouwelijk kan praten	x	x	x	x	x	x
28. Ik heb hier best een leuke kennissenkring	x	x	x	x	x	x
29. Ik voel me in de Bijlmer vaak eenzaam	x	x	x	x	x	x
30. Ik vind het niet gemakkelijk contact te krijgen met de mensen hier	x	x	x	x	x	x
31. Vrienden en kennissen zijn voor mij in de Bijlmer gemakkelijk te vinden	x	x	x	x	x	x
32. Ik zou best wat meer vrienden en kennissen in de buurt willen hebben	x	x	x	x	x	x

33. Bent U lid van een
- flatvereniging Ja/Nee
 - Bijlmervereniging Ja/Nee
 - actiegroep in de Bijlmer Ja/Nee
 - andere organisatie in de Bijlmer t.w. . . . Ja/Nee
34. Leest U De Nieuwe Bijlmer regelmatig? Ja/Nee
35. Leest U pamfletten, stencils m.b.t. de Bijlmer regelmatig? Ja/Nee
36. Leest U een of meer dagbladen? Ja/Nee
37. Leest U wel tijdschriften? (welke?) . . . Ja/Nee
. . .
38. Luistert U regelmatig naar de radio? Ja/Nee
Aantal uren per week
39. Hoe vaak leest U boeken? heel vaak
regelmatig
zelden
nooit
40. Zoudt U meer over de Bijlmermeer willen Ja/Nee
horen/lezen?
41. Getrouwd/samenwonend/alleenstaand
42. Beroep
43. Leeftijd
44. Sexe
45. Godsdienst
46. Genoten opleiding met of ~~o~~onder diploma . . .
. . .
47. Waar woonde U voordat U in de Bijlmer kwam ~~w~~onen?
.
48. Sinds wanneer woont U in de Bijlmer?
.

A. Heeft u enig idee welke organisatie de uitzendingen verzorgt ?

B. U heeft in de uitzending van verleden week zondag een aantal zaken gezien en gehoord. Zijn daarbij nog dingen geweest waar u iets aan heeft gehad ? Ja/nee

Zo ja, wat dan ?

Zo nee, hoezo ?

C. Wat vond u ervan dat er kinderen in de uitzending waren ?

D. Wat vond u van de telefonische reacties ?

E. Hoe vond u de technische verzorging ?

F. Kunt u aangeven van welke onderwerpen u via de kabel-tv voor het eerst hoorde of er meer kennis over kreeg ?

Telefonische Hulpdienst

Voor-Door

Huuraktie

Bewonersactiviteiten

Het Paviljoen

Stedebouw

Andere zaken

Welke onderwerpen zou u nog wat uitgebreider behandeld willen zien ?

G. Heeft u gereageerd op de uitzending ? Ja/nee

H. Zo ja, telefonisch of was u in de studio ?

I. Waarom deed u dat ?

J. Waarom heeft u niet gereageerd ?

K. Heeft u de Kerstuitzending gezien ? Ja/nee

december 1973

SEMINARIUM VOOR DE LEER
DER COMMUNICATIEMIDDELEN
UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Oude Turfmarkt 151,
tel. 24 20 15

Amsterdam, 20 december 1973

Aan de bewoners van

Het Seminarium voor de Leer der Communicatiemiddelen voert op zondag 30 december a.s. een onderzoek uit naar het gebruik van de verschillende communicatiemiddelen - krant, tijdschrift, radio, televisie - in de Bijlmermeer. De Bijlmer is hiervoor uitgekozen, omdat het een nieuwe woonwijk is, die heel anders van opzet is dan de oudere wijken van Amsterdam.

In dit onderzoek zal o.m. worden nagegaan of er contact bestaat tussen de bewoners van de Bijlmer, en of dit contact ook verloopt via de kranten en tijdschriften die in de Bijlmer worden gelezen.

Het onderzoek zal worden gedaan aan de hand van een steekproef. Ook Uw woning komt in de steekproef voor. Daarom zal een enquêteur U op zondag 30 december een bezoekje brengen voor het beantwoorden van enkele vragen. Het bezoek zal vallen tussen 12 uur 's middags en 10 uur 's avonds. Wanneer het precies zal zijn, is niet te zeggen.

Wij hopen dat U aan het onderzoek medewerking zult willen verlenen. Het is om veel redenen belangrijk te weten of er goede communicatie bestaat in de Bijlmer, of - als dit niet het geval is - te weten te komen wat daaraan zou kunnen worden gedaan.

Wij begrijpen, dat het veel mensen merkwaardig zal voorkomen, dat we op een zondag bij U aanbellen. Wij hebben echter gemeend, dat juist deze zondag veel mensen thuis zouden zijn en dat is bijzonder belangrijk. Het succes van het onderzoek is namelijk heel sterk afhankelijk van het aantal mensen dat bereid is mee te werken. Zijn er veel mensen afwezig, dan worden de onderzoeksresultaten waardeloos. Wij hopen dan ook, dat U begrip zult hebben voor deze situatie, te meer daar het beantwoorden van de vragen die U zullen worden gesteld, niet meer dan ca. 20 minuten zal duren.

Bent U niet thuis, maar wilt U toch reageren, dan kunt U contact opnemen met mevrouw Meijer (94 59 45) of met ons Seminarium onder bovengenoemd telefoonnummer.

Bij voorbaat onze dank,

De projectgroep van het
Seminarium voor de Leer
der Communicatiemiddelen
Universiteit van Amsterdam